

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 1 cor. 70 bani, 1/4 an 5 cor., 1/2 an 10 cor., 1 an 20 cor.

Pentru ducerea la casă cu 80 bani pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 2 cor. 40 bani, 1/4 an 7 cor., 1/2 an 14 cor., 1 an 28 cor.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un gir garmond prima-dată 14 bani, a doua-oră 12 bani a treia-oră 10 bani.

Redacția și administrația: Strada Poplăci Nr. 15.

Se prenumără la poște și librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Numeri singuratici la 10 bani se vând în Sibiu: la librăria „Tipografie”, societate pe acțiuni și la librăria L. Michaelis, strada Căminului, 27. — În Alba-Iulia: la librăria Weiss Română și la totreie

TRIBUNA

Entusias și sacrificiu.

(*) În politică, a combata pe adversar cu toată înverșunarea și pe ori-care tărâm al vieții publice — este nu numai o datorie cetățenească, dar și o probă de cumințenie. Din contră, a disprețui pe adversar și a trece cu ușurință ignorării peste ori-ce manifestări publice ale acestuia — constituie nu numai o nesocotire sau o greșită înțelegere a datoriei cetățenești, ci și o tristă dovadă despre un stadiu intelectual care nu s'ar pută traduce în... cumințenie.

Constatărea acestor sunt adevăruri limpezi pe care n'ar trebui să le perdăm din vedere nici-odată. Și totuși, cu sinceritate vorbind, ele nu prea intră în actuala preocupare intelectuală a opiniei noastre publice.

Mulți din oamenii vieții noastre publice, mari și mici, s'au îndeletnicit mai mult să disprețuiască decât să combată pe adversarii maghiari. Ear' eroarea aceasta, în considerația specială a luptei noastre politice, are o greutate mult mai mare decât li se pare celor mai mulți. Ea ne împiedică dela observarea obiectivă și cu folos a situației și a muncii publice pe care o desfășură adversarii nostri maghiari și în același timp ne ia posibilitatea să cunoaștem pe adversar și în părțile lui bune și în părțile lui rele, ca să putem trage profitul incalculabil de prețioz al... pășaniei altuia.

Dacă noi vom pășăni cu succes pe adversarii nostri de moarte, ni-se cere fatalmente să-i cunoaștem. Binele, să-l învîțăm și dela ei, răul lor să ne determine a ne feri de rău.

O manifestare actuală a sentimentului public unguresc întrunește toate notele pentru a provoca la noi o deșteptare a unor reflexiuni din care să tragem folos.

Înțelegem acea mișcare generală și impunătoare a entusiasmului național și a sentimentului de sacrificiu care s'a pornit în sinul Maghiarilor în scopul gloriozității prin monument a unui din cei mai mari poezi naționali pe care i'avut vre-odată poporul maghiar — Vörösmarty. Ideea de a se ridica prin conscripție publică un monument acestui preot al artei naționale, a cuprins toată maghiarimea, fără deosebire de idei și de partide politice, sociale, religioase. Presa întreagă a convenit asupra propagandei pentru realizarea ideii. Toată

opinia publică și-a dat aprobarea. Fiecare Maghiar grăbește să sacrifice pentru a da proba entusiasmului trezit.

Ori-cât de mari vrășmași ne sînt Maghiarii și ori-cât de mult trebuie să-i urgisim, ori tocmai pentru aceste cuvinte — ținem să relevăm această pildă de entusiasm și de sacrificiu național. Ținem să o relevăm pentru noi, ca să înțelegem frumusețea etică a entusiasmului național dovedit prin sacrificiu și ca să ne ridicăm și noi la un nivel mai înalt al sentimentelor de sacrificiu național, cari în timpul din urmă au scăzut în chip îngrijitor pentru binele neamului nostru.

La Maghiari, un singur ziar („Budapesti Hirlap”) a colectat în două săptămâni peste 30.000 de coroane pentru monumentul lui Vörösmarty. La noi... Dar' e mai bine să tăcem. Și să ne cumințim pe viitor din pilda vrășmașului nostru.

Istoria noastră, și cea politică și cea culturală, ne arată eroi și martiri de cari ar pute fi mândru orice popor civilizat. Îi preamărim noi cum s'ar cuveni?... Oh, barem de i-am cunoaște, și am fi mulțumiți!

Avem entusiasm, admitem. Dar' că entusiasmul nostru n'ar pute lărmi pe nimenea asupra... sentimentului nostru de sacrificiu, cine n'ar recunoaște-o?! Ear' entusiasmul fără de sacrificiu e ca și ochiul de sticlă: n'are viață, n'are lumină!

Sibiu, 5 Dec. n.

Alegere de custode. Ieri s'a făcut la Budapesta alegerea de custode al coroanei ungare. În scopul acesta dieta și casa magnafilor au ținut ședință comună, care a fost deschisă la orele zece. S'a citit rescriptul Monarchului, din partea căruia se propun pentru dignitatea aceasta următorii domni: contele Szécsényi Béla, baronul Josika Samuel, baronul Podmaniczky Géza și Karap Ferencz. Camerele unite au ales pe cel la primul loc propus, pe contele Szécsényi Béla, care primind imediat aprobarea Monarchului, a mers la palat și în fața deputaților și a membrilor casei magnafilor a depus jurământul în mâinile Monarchului. La ora unu și jumătate toate ceremoniile au fost terminate.

PARLAMENTUL MAGHIAR OFENSAT! Ziarul socialist „Népszava” a scris în numărul dela 27 Noembrie anul curent despre parlamentul maghiar, că e o „asociație de interese și de parasiti”, pentru care „gravă ofensă” procurarea a dispus confiscarea numărului cu pricina și a cerut autoritatea dela dieta maghiară, ca să poată intenta proces de presă ziarului din întăbare. Vezi așa: mai faceți procese de presă și Ungurilor nu numai Românilor!

Chestia fumand. Ziarele maghiare scriu, că chestia fumand, provocată de guvernul cu „politică activă” al lui Bánffy, e pe cale de a fi aplanată. Guvernorul actual al Fiumei, contele Szapary László, își dă toate silințele ca să afle modalitatea de aplanare, care să conserve deoparte prestigiul autorității statului maghiar și de altă parte să respeteze și drepturile de autoritate ale Fiumanilor. În jos i'a succed a ajunge la o înțelegere bună; și acum i'a mai rămas ca și în sus, la guvern, să netezească calea pentru finalizarea unei înțelegeri loiale, care se speră că va fi ajunsă. Sigur că va fi ajunsă ori-ce înțelegere, dacă dai fiecăruia aceea ce i-se cuvine!

Fispanii noi. E vorba, că la Brașov se fie numit Kis Bálint, ear' la Sighișoara Beldy László, de comite-suprem, și încă în zilele cele mai apropiate. Săuim Barth Miklós nu e mulțumit însă cu această alegere a guvernului maghiar, pe care-l întreabă într-un prim-articol, publicat în „Magyarország”, că oare permis este ca la un loc ca Brașovul să fie numit fispan un bărbat, care n'are trecut și greutate politică, trăind la sat, care n'a mai figurat în țară și în comitat? Și la Târnava-mare, permis a fost a trimite un bărbat, al cărui nume este cunoscut numai zefilor cetății ai rubricii balurilor și pînăurilor? Bine, bine, onorabile; dar' aveți oameni și cu mai bune pregătiri?

Legea de naționalități. Concluzul votat din partea Săculilor din Trei-Scaune, ca guvernul țării să facă pașii de lipsă pentru modificarea legii de naționalități, a format obiect de discuție în zilele din urmă în două locuri: la Pojon și la Timișoara. Cei din Pojon au trecut la ordinea zilei peste dorința Săculilor, dat fiind că consiliul comunal al liberei cetăți Pojon, unde s'a discutat chestia, e compus în majoritate preponderantă din Nemți. Cei din Timișoara însă, au constatat în congregația lor comitatensă, că într'adevăr, legea de naționalități e coaptă pentru modificare, dar' momentul începerii unei acțiuni în direcția aceasta îl lasă în grija guvernului. Hm; sînt acri strugurii!

Beiușenii.

(*) Ne pare rău că trebuie să constatăm acest fapt, dar' adevărul se cuvine să fie mărturisit totdeauna: Românii beiușeni, în ce privește sentimentele naționale, au lăsat totdeauna foarte mult de dorit. Lipsa de bărbăție în lupta națională, caracterele politice slabe, pecețele cetățenești regretabile, trufia față cu frații și umilirea în fața străinilor — toate aceste puncte negre în viața publică le-am văzut și le vedem desvîltându-se cu prisosință în sinul Românilor dela Beiuș. Nu-i vorba, excepții onorabile există și acolo, însă tocmai onorabilitatea acestor excepții denotă puțină onorabilitate a celor ce fac regula în sinul românismului beiușean.

Totdeauna, Românii beiușeni au reprezentat la noi, în marea lor majoritate, o grupare a parte, în care interesele neamului se pun la umbra intereselor particulare, ear' țărnia vrășmașului întîmpină numai cetele unor slăbănogi de suflet. Partidul național și programul nostru dela 1881, au constituit și constituie pentru cei mai mulți Beiușeni noțiuni de spaimă; rădăciile de ei se tem de ceea-ce lumea românească întreagă se bucură.

Simptomul acesta fenebru al vieții românești din părțile beiușene, a fost și este prilej de mahnire Românilor buni. Aceasta cu atât mai mult, cu cât la Beiuș avem integrități naționale românești de a căror integritate culturală și morală trebuie să fim prea îngrijorați în asemenea situație. S'au și ridicat protestele repeți în publicitatea noastră la stărea rădăciilor Românilor dela Beiuș. Dojeniri aspre li-s'au spus nu odată din partea presei și din partea opiniei noastre publice.

Repetăm însă din toată inima că, încercările acestea frățesti de a lumina pe Beiușeni asupra rădăciilor lor au fost — mazăre pe părete. S'au prins de ei cum se prinde tîmăia de diavol...

Acum de curînd nescari preținși apostoli ai culturii române și ai educației morale în sinul românismului beiușean ne îndeamnă să comînim earăgi pe cei rădăciți. Certăm, cu inimă românească, pe d'al de domni Buteanu, Diamandi și tovarășii lor, cari în loc să-i vază de datorii lor ca propovăduitori ai culturii, se fac cortegi guvernamentali, în serviciul unei politici antiromânești și chiar imorale.

Alegerea aproape unanimă a șovinistului tisaist-bănyfist Gejari Odön de deputat al Beiușului, e o rușine gravă pentru Beiușenii. Toți Românii beiușeni s'au acoperiți de rușinea asta, fiindcă nimenea n'a încercat să împedecă convocarea ei. Dar' cei mai de rușine sînt nenorocii de cortegi: Buteanu, Diamandi et compania.

Vestind cu tot disprețul nostru atitudinea politică respingătoare a acestor mameli, adresăm Românilor beiușeni dorul nostru sincer de a-i vedea reveniți la matca națională, de a-i vedea ridicați din noroiul unei stări de umilire față cu vrășmașul comun și de aștepta a sentimentelor datoriei cetățenești și omenești ce li-se impune ca unor Români.

Pentru-că la din contră, vrednici sînt ei de biciul de foc al oprobiului public din partea popoului român.

„Corda Fratres”.

Primim spre publicare următoarele: On. Redacție! Pentru orientarea tuturor acelor, cari urmăresc cu interes și bunăvoință participarea tinerimii române la congresele internaționale de studenți și în sinul federațiunii internaționale a studenților, „Corda Fratres”, — vă rog să binevoiți a publica în ziarul d-voastre comunicat ce urmează:

Problemele financiare, căror seafia română a federațiunii „Corda Fratres” a trebuit să facă față în anii 1898—1899—1900, mulțumită însușefirii și spiritului de jertfă al publicului român, — au fost rezolvite în mod satisfăcător pentru cauză. O dare de seamă în această privință va fi publicată în mod potrivit deodată cu un raport amănunțit și documentat asupra activității secției române, îndată-ce direcțiunea secției române va dispune de toate hîrțile și datele trebuitoare pentru încheierea acestui raport.

Rugându-vă să ne păstrați și pentru viitor bunăvoința și valorosul d-voastre sprigin, semnez

Viena, 30 Noembrie n. 1900.

Cu distincă stimă

Lucian Bolcaș,

vicepresident al S. S. F. i. d. S.

„Corda Fratres”.

FOIȚA „TRIBUNEI”.

Din Estetica Tragicului.

— Replică la răspunsul dlui Dr. Iosif Blaga —

de

Dr. Ghiță Pop.

(Urmare.)

Să luăm câteva tragedii și să aplicăm această teorie. Mai întâi pe legea Lear. Până-când Lear e rege și are încă voință puternică, noi simpatizăm cu el. Îndată-ce fiecele sale „I-au alungat dela ușa lor, ear' el copleșit de durere și mahnire apare pe scenă și simulează pînă la urmă, îndată-ce el înnebunește din cauza suferințelor, ce el culege pe urma copilelor sale ingrate, noi după teoria dlui Blaga „sîntem liberi a-l osândi, nu-l mai acordăm simpatia, ci universalului reprezentat prin anumite persoane, adică prin denaturatele fiece Goneril și Regan, căci din cauza lor a înnebunit. Oare așa să fie, dle Blaga?

Un alt exemplu. Până-când Egmond apără cu bărbăție drepturile și libertățile poporului său în fața călăului Alba, e sublim, simpatizăm cu el. Îndată-ce Alba îl arestează și-l condamnă la moarte, noi, după teoria dlui Blaga, îl osândim și trecem cu simpatia noastră pe partea acestui călău. Oare așa să fie?

Un alt exemplu. Până-când Călugărul ne încalzește și entusiasmează cu înalte sale principii de libertate, dreptate,

egalitate, principii menite să ferească întreaga omenime, noi simpatizăm cu el. Îndată însă ce tiranul Filip II. îl arestează, noi, după teoria dlui Blaga, îi întoarcem spatele, și ne îndreptăm cu afecțiunea noastră spre regele tiran și reacționar. Oare așa să fie?

Un alt exemplu. În fața noastră se desfășoară azi una dintre cele mai sfîșietoare tragedii, deși nu e scrisă în versuri: lupta Buril contra Englezilor. Până-când Buril au putut rezista apărându-și cu bărbăție patria și dreptul lor, au fost sublimi și întreaga lume a simpatizat cu ei, ear' pe Englezi i'a condamnat. Acum, după ce sînt copleșiți de forța numerică a Englezilor, după ce s'au exhaustat puterea, ar urma conform teoriei dlui Blaga „ca noi să încetăm cu afecțiunea noastră și să o îndreptăm spre puterea, care luptă contra lor, adică spre lăcomii și nesațioșii Englezi. Oare așa să fie?

Intr'adevăr, un punct foarte delicat și greu pentru poet, și dacă s'ar afla vre-unul care să facă o astfel de tragedie, sînt convins că publicul l'ar respinge — cu ouă clocite.

Un alt exemplu: marea tragedie a omenirii. Până-când Christos a triumfat, cucerind lumea cu sublimale sale învățături, l'am admirat, am simpatizat cu el. Îndată-ce însă universalul, adică fariseii l'au răstignit, noi, după teoria dlui Blaga „nu putem să nu-l desaprobatăm, să nu-l osândim și în consecință să nu încetăm cu afecțiunea noastră și să nu o îndreptăm spre puterea care luptă contra lui, adică spre farisei.

Îți plac, dle Blaga, astfel de concluziuni? Sigur că nu. Și pentru-ce? Cumva pentru-că logica mea e greșită? Nu, ci pentru-că teoria d-șale e falsă.

Cum rămâne dar' cu simpatia pentru eroul tragic? Chestia e foarte simplă: simpatizăm cu eroul pînă e sublim, adică pînă luptă cu universalul (pașunile și mediul social). Ear' după-ce a căzut i-a mai rămas cel mai puternic element al simpatiei noastre: compătîmirea. Deci simpatia noastră o are dela început pînă la sfîrșit, în ciuda universalului. O tragedie, în care noi nu simpatizăm cu eroul pînă la capăt, e greșită.

Credem deci a fi documentat din nou, că teoria dlui Blaga, de a privi moartea eroului ca o pedeapsă, răsplătă, răbunare, și încă justă și dreaptă din partea universalului, nu se poate admite din mai multe puncte de vedere.

1. Pentru-că nu fiecare erou tragic trebuie să comită astfel de fapte, cari sînt condamnabile din punct de vedere moral. Din contră, sînt eroi cari luptă și și jertfesc viața pentru cele mai sublimе și morale principii. A privi la moartea acestor ființe ca o pedeapsă din partea universalului, ar însemna că acesta e nedrept, tiran, brutal, intolerant. Ei, dar' teoria dlui Blaga tocmai în aceasta culminează, că universalul e just și drept.

2. Pentru-că cine admite principiul pedepsii, trebuie să admită și o proporție justă între fapta și pedeapsă. Am văzut însă, că această proporție lipsește în multe tragedii. Prin urmare universalul n'ar pute fi numit just și drept în mod absolut, cum face dl Blaga.

3. Pentru-că cine vede în moartea eroului o pedeapsă și răbunare, cine-l condamnă ca pe o ființă a păcatului, acela nu-i poate acorda compătîmire. Ear'

cine refușă eroului tragic compătîmirea, acela șterge din tragedie elementul moral. Căci înalta moralitate a lui Shakespeare și a ori-căruia poet adevărat dramatic constă tocmai în aceea, că el ne inspiră groază în contra păcatului, însă ne stoarcă compătîmire pentru păcat. Și Christos a dojenit aspru pe învîțacei sei, cari la vederea unui orb din naștere s'au gîndit numai decăt la pedeapsă pentru vre-un păcat al lui sau al părinților lui. Și aceasta e înalta moralitate.

Elementele tragicului.

După ce în modul acesta am arătat defectele teoriei dlui Blaga cu privire la vină și pedeapsă, am indicat în critica mea elementele principale, cari constituie tragicul. Aceste elemente nu le-am inventat eu, cum susține dl Blaga, precum nici d-sa nu i'a supt teoria din degete, căci a luat-o după Beilby, ci pe urma scrierilor lui Aristotel, Lessing, Schiller, Hartmann, Bellermann, Müller, Volkelt, Kuno Fischer, Th. Vischer, Baumgart, Scherer ș. a. am ajuns la convingerea, că toate tragediile se pot explica pe baza teoriei acceptate în critica mea, pe cănd în teoria dlui Blaga abia intră acelea, în cari eroul calcă în mod vădit legea morală. Ear' o teorie, care nu explică toate fenomenele, de care se ocupă, e mancă. Să vedem, cum combat dl Blaga aceste elemente.

Suferința, primul element al tragicului.

În critica mea am susținut, că primul element al tragicului trebuie să fie suferința. Pentru-ce, vom vedea îndată.

Mai întâi să auzim ce zice dl Blaga la aceasta. D-sa neagă pur și simplu suferința, zicînd cu un gest suveran, că „problema vieții nu consistă în a suferi”. (Pol. 18). Mă rog, eu nu mă ocup cu rezolvirea problemei vieții, aceasta e prea înaltă pentru mine; o las altora. Ce mă preocupă pe mine este întrebarea, dacă eroul trece sau nu prin suferință, pînă la sfîrșit? Să vedem.

Când Lear apare pe scenă cu trupul Cordeliei în brațe și strigă „Cordelio, Cordelio, stăi o leacă! Ha! — și când tot el, sfîșiat de sîlbatică durere roștește înfiorătoare cuvinte: „nici-odată! nici-odată! nici-odată! nu e aceasta durere, nu e suferință?”

Când Othello, aflînd că a fost jertfa unei mișelești intrigă, se aruncă desperat asupra trupului rece al Desdemonei și cu buze tremurătoare strigă: „Aruncați-mă-n prăpăstii, pârliți-mă-n puicioasă, scîldăți-mă-n flăcări de foc! Ah! Desdemona! — nu e aceasta durere, nu e suferință?”

Când Lady Macbeth, sfîșiată de ghiarele conștiinței, apare în întunecul nopții și spălîndu-și mereu mâinile, repetă îngrozitorul refren: „Nici apele mării, nici miresmele Arabiei nu vor pute șterge această pată de sânge, — nu e aceasta durere, nu e suferință?” Să naște însă întrebarea, cum stăm noi publicul în fața durerii eroilor tragici, stăm răci și nesimțitori, ori suferim cu ei împreună? Să lăsăm pe dl Blaga să răspundă la această întrebare. „Când vedem deslănțindu-se peripezia tot inspre răul eroului, nu l'compătîmim, ci suferim cu el împreună”. (Pol. lem. p. 30.)

Asupra acestei schinții din amnarul filosofic al dlui Blaga vom reveni

Revista esternală.

Kruger.

Sensația zilelor din urmă este știerea, că *impăratul Germaniei nu primește pe Krüger*. Astfel acesta nici nu va merge la Berlin, ci la Haga.

Kruger îndată ce a sosit pe pământul Germaniei a salutat respectuos pe împăratul prin o telegramă, ear' drept răspuns la aceasta Krüger a fost avisat în Köln, prin residentul din Luxemburg al Germaniei, că nu va fi primit la împăratul.

Depeșa, trimisă presidentului de către mareșalul curții, e de următorul cuprins:

„Maiestatea Sa regretă mult, că *dispozițiile luate deja îl împiedică de a primi acum pe presidentul Krüger*.”

Acest refuz al împăratului a fost primit cu mare bucurie în Anglia, dar cu indignație foarte mare în Germania. Poporului german s'ar părea că se trage de la Haga, dar' și Englezii au suferit pierderi. 10 ofițeri au fost răniți și a fost ucis generalul Lloyd, apoi au căzut 13 feciori și 59 au fost răniți. Burii s'au retras spre nord-est.

Impăratul Germaniei s'a pus în contrarietate cu sentimentul public. Se crede că a făcut-o aceasta în urma încredințării din China, dat fiind că Anglia și Germania merg mână în mână. Krüger dela Haga va merge în Rusia, apoi la Viena și Roma.

Din Africa-sudică,

Lordul *Kitchener* a raportat despre lupte, ce s'a dat în 29 l. c. lângă Bronk-Hurspruit și care a fost foarte sângeroasă. Burii au fost respinși, cu pierderi mari, dar' și Englezii au suferit pierderi. 10 ofițeri au fost răniți și a fost ucis generalul Lloyd, apoi au căzut 13 feciori și 59 au fost răniți. Burii s'au retras spre nord-est.

Știri mărunte.

Parlamentul englez s'a întrunit în 3 l. c. De president a fost reales *Gully*. Joi se va citi mesajul regal.

— Ambasador german la Petersburg a fost numit contele *Alvensleben*, fost reprezentant al Germaniei la Bruxelles.

Guvernul Statelor-Unite a prezentat corpurilor legislative un proiect de lege despre reorganizarea armatei

O propunere.

Stimatele dle Redactor! Vă este de sigur cunoscută importanța ce a căpătat-o în mișcarea școlară din țările occidentale chestiunea corespondenței interșcolare internaționale. Actualmente sînt zeci de mii de elevi cari corespund în *Francia, Anglia, Germania și America*.

Organizațiile acestei corespondențe 'și-au propus un triplu scop; de a ajuta învățarea limbilor moderne, — de a se fixa caracterul național al fiecărui popor, — de a stabili legături de fraternitate între diferitele popoare.

Elevii din școlile noastre nu vor putea profita de binefacerile corespondenței, de oare-ce limba noastră românească nu e cercetată în occidentul Europei.

Dacă însă am da un alt caracter acestei corespondențe, am convingerea

numai decât. Deocamdată acceptăm afirmarea d-sale, că noi suferim cu eroul împreună. E bine, atunci întreb: putem noi suferi împreună cu eroul tragic, dacă el însuși nu trece prin suferință? Ca să simt suferința cuiva, trebuie mai înainte ca el însuși să fie în stare de suferință.

Așadar din însăși cuvintele dlui Blaga rezultă, că eroul trebuie să treacă prin rău, ear' trecând trebuie să suferă; deci suferința e un element al tragicului. Dar' și din alt punct de vedere rezultă acest lucru. Dacă eroul nu trece prin suferință, e imposibil să-l compătimim. Căci compătimirea se naște în noi atunci, când vedem în grele suferințe pe o persoană, care ne este simpatică; ear' eroul tragic ne este totdeauna simpatic.

Aici însă ne întâlnim earăși cu un protest din partea dlui Blaga: „Când vedem deslănțuindu-se peripeia tot în suferința eroului, nu-l compătimim, ci suferim cu el împreună. Mărturisesc că până azi n'am știut ca „a suferi împreună cu cineva” și „a-l compătimi” sînt două noțiuni diametral opuse. Căci așa zice dl Blaga, în mod adversativ: „nu — ci”. Știam că cel-ce compătimește vede în cel-ce pătimește pe sine însuși, numai așa e posibilă suferința împreună. Rămâne deci și din acest punct de vedere constatată, că suferința e un element necesar al tragicului, căci altfel nu se poate naște în noi compătimirea. (Va urma).

că ar pute fi aplicată și elevilor din școlile române.

Atât în regatul român, cât și în afară de frontierele sale există, fie din proprii mijloace, fie susținute de statul român, o mulțime de școli unde se pregătește viitoarea clasă conducătoare românească. Aceste școli lucrând izolat, cu atât mai mult că poporul român este despărțit politicește, absolenții acestor școli nu capătă îndeajuns simțul unității ca popor, pentru aceasta nu se îndreaptă nici până acum mișcarea istorică a întregului popor român în sensul idealului național. — Dacă s'ar stabili prin o corespondență școlară, o comunicare de idei și simțăminte, între cei mai buni elevi, din toate părțile locuite de Români, avem convingerea, că se va stabili o trainică legătură sufletească, din care vor urma mai târziu mari acte, ce interesează întreg poporul românesc.

În special dorim a se stabili o corespondență interșcolară între cei mai buni elevi din cursul superior al școlilor secundare din Transilvania și între elevi din școlile similare din țeară.

Direcțiunile școlare vor supraveghea corespondența și vor fixa ciclul chestiunilor de corespondență, pentru-că se nu lungea în chestiuni cari ar avea deficiență instituțiilor d-voastre culturale.

Descrieri geografice, a obiceiurilor, portului, impresii de clasă, resumări de cărți ceite, vor face subiectul corespondenței ce o propunem.

O asemenea corespondență nu va da rezultatele ce se capătă în Occident, va da însă rezultate bune în scopul nostru românesc. Va ajuta predarea limbii române, va stabili o emulație de a scrie românește, de a-și înmulți cunoștințele, va stabili o cunoaștere mai de aproape a depărtatelor grupe de Români și cu modul acesta se va întări sentimentul național.

Corpul profesoral al liceului „Traian” din T-Severin a invitat deja pe onor. corp profesoral al liceelor din Transilvania să se pronunțe asupra acestei propuneri și să ne trimită în cas de aprobare numele elevilor ce doresc a corespunda cu elevi de-ai noștri.

Până acum însă, nu știm din ce împrejurări, nu s'a primit nici un răspuns la această propunere.

Liceul român din Bitolia (Macedonia), a primit invitațiunea noastră și s'a stabilit corespondența între următorii elevi:

Liceul Traian din T-Severin.	Liceul român din Bitolia.
<i>Camenici C.</i> , cl. VII., n. în Poromna-mare, Mehedint.	<i>Becea Anton</i> , cl. III., n. în Elbersan, Albania.
<i>Agente T.</i> , cl. VI. n. în Severin.	<i>Beza Marcu</i> , cl. VI., n. în Vlaho-Clisur.
<i>Petrescu D. Ioan</i> , cl. VI., n. în Polovragi, Gorj.	<i>Manolescu I.</i> , cl. VI. n. Breaza, România.
<i>Popescu Rom.</i> , cl. V. n., în Cloșani-Mehedint.	<i>Noe C.</i> , n. în Lunguntă, Solonic.

În speranță, că ne vor sosi adesiuni și din Transilvania și pentru-că se se generalizeze această idee, ne-am adresat onor. redacții a revistei „*Noua Revistă Română*” rugându-o să primească a centraliza adesiunile ce vor sosi. În numărul dela 15 Noembrie a zisei reviste s'a publicat această propunere și numele celor dintâi corespondenți macedo-români.

În același scop rog și pe onor. redacțiune a ziarului d-voastre de a lua apărarea acestei propuneri, îndemnând pe on. direcțiuni ale școlilor din Transilvania, ca în cazul aderării la această propunere să trimită numele elevilor ce doresc a corespunda la redacția „*Nouei Reviste*” din București, pentru-că de acolo să fie repartizați în întreaga țeară.

Primiți, vă rog, onor. domnule Redactor, asigurarea deosebitei considerații ce vă păstrez.

C. Armașu,
profesor la liceul „Traian” din T-Severin.

Convocare.

Adunarea de toamnă a învățătorilor din despartământul Oravița, diecesa Caransebeșului, se convoacă prin aceasta pe Joi, 30 Noembrie (13 Decembrie) 1900, la 9 ore în școala română din Oravița-montană, pe lângă următorul

PROGRAM:

1. Deslegarea logică a temelor din aritmetică, prelegere practică de G. Dragescu.
2. Deschiderea, adunării și cetirea circularului comitetului central.
3. Reconstituirea despartământului pe anul 1900/1.
4. Recensiune asupra prelegerii ținute.
5. Disertațiuni.
6. Incasarea taxelor curente și restante.
7. Designarea locului și a temelor pedagogice pentru adunarea de primăvară.
8. Propuneri.
9. Alegerea comisiei autentice toare.

Oravița-mont, în 15/28 Nov. 1900
Nicol. Balaș, secretar. *I. Trăilă*, președinte.

Sfințirea bisericei gr.-or. din comuna Ibănești.

'Mi-s'a dat ocazia să asist la una din acele frumoase sărbări ale neamului românesc, cari ne rămân întotdeauna întipărite în minte și cari ne dau o vie dovadă de progresele realizate de poporul românesc pe terenul cultural.

La plecarea din satul meu natal — acum 15 ani — nu era nici edificiu pentru școală să corespundă cerințelor, ear' biserica era de lemn, mică și neîncăpătoare. Provedința a înzeatrat însă această comună cu conducători vrednici, conști de chemarea lor și astăzi po-doaubele satului, școala și biserica, fac fala acestor conducători, și ar pute face fală ori-cărui sat românesc.

De pe valea Gurghiuului în jos, aproape de Reghin, se zărește marel, impunător turnul bisericei, monument neperitor al creștinătății, dovadă neclintită a dragostei către D-zeu a parohului *Ioan Petru* și a capelanului *Grigorie Nicoră* din Ibănești.

Casă lui D-zeu, adăpost nenorociților, asil suferinșilor și locaș de mângăiere sufletească celor obișduți ridicat-ai voi vrednici slujitori ai altarului! Alergat-am atras de faima numelui vostru, să admir marea voastră operă, să mă închin luptătorilor pentru prosperarea neamului românesc și uimit de atâta zel, de atâta muncă neobosită, de atâta dragoste în îndeplinirea datoriei, mă încerc a aduce la cunoștința tuturor Românilor fapta voastră, pentru-că toți se vă cunoască și toți se vă imiteze.

Comuna Ibănești e situată pe valea Gurghiuului, la poalele munților și numără 2750 locuitori, toți Români, împărțită în două confesiuni, grec.-orientali 2300 și greco-catolici 450. În anul 1872 preotul Petru dată cu stabilirea sa în Ibănești a găsit un fond pentru edificarea bisericei de abia 700 fl. Încetul cu încetul grație stăruințelor sale, ear' dela 1895 încooace a avut de preotul Nicoră, acel fond s'a mărit până la suma de aproape 20000 fl., putându-se astfel începe la 1897 zidirea uneia dintre cele mai frumoase biserici din arhidieceză, cari s'a sfințit în ziua de 8 Noembrie 1900, sărbărea Sfinților Archangeli Mihail și Gavril. I. P. S. Sa Metropolitul a binevoit a delega pe S. Sa protopopul Șagău din Reghin ca să săvîrșească actul sfințirii.

S. Sa a sosit Marți, 7 Noembrie în Ibănești. Pe drumul din josul Gurghiuului a fost întâmpinat de un banderiu de 40 călăreți conduși de harnicul învățător local *Ioan Cofariu*. După urarea de bunăvoință a dlui Cofariu și răspunsul S. Sale, cortetul 'și-a urmat drumul spre Ibănești.

La intrarea în comună S. Sa a fost salutat de preoții Petru și Nicoră, îmbrăcați în ornate bisericești. Cu toții apoi 'și-au urmat drumul spre vechea biserică în sunetul clopotelor bisericeilor din Ibănești și a comunei vecine Hodac. La vecernia ce s'a oficiat a asistat un mare număr de oameni arătând o deosebită dragoste către S. Sa protopopul Șagău.

E Mercuri, 8 Noembrie vechiu.

Un cer senin și frumos, un soare de toamnă răsător, bubuitul treasurilor, dăgădul clopotelor — toate vestese zi de sărbătoare, zi de bucurie. Se îmbracă natura în haine de veselie, se îmbracă poporul în haine de sărbătoare, trăsurile sosesc una după alta, vin preoții, vin cărturari și fruntași, vine popor din toate părțile. E un adevărat pelerinaj, e atâta lume cum nu s'a mai pomenit în Ibănești, încă o dovadă că poporul românesc trăiește, se afirmă.

Toți se îndreaptă spre vechea biserică, dela care preoții își iau adio.

Aceiași credință, aceiași învățături se vor propovădui și de aci înainte, însă din o casă mai frumoasă, palat mareț, mai vrednic de D-zeu, mai vrednic de acei ce-l iubesc pe dînsul.

Situată în mijlocul comunei, noua biserică e adevărată operă de artă și stăruiește admirația tuturor și face cinste Ibăneștilor și preoților lor. Doisprezece preoți în frunte cu protopopul Șagău se opresc la ușa bisericei. Sunete de clopote, imnuri sfinte umplu văzduhul, fumuri de tămâie se înalță în aer, capetele se des-copere, 4000 de oameni cu genunchii plecați așteaptă intrarea în biserică.

— Deschideți porțile raiului că vine Împăratul Măririi.

Și ușile se deschid larg și lumea dă năvală înăuntru, biserica e plină, e plină curtea bisericei, e plină strada S. Sa protopopul Șagău face sfințirea apei asistat de următorii preoți:

Zaharia Lupu (Hodac), Isidor Suceava (St.-Georgiu-de-Pădure), Mihail Brătian (Potoc), Vasile Duma (Iabanița), Vasile Matei (Ripa-de-jos), Nicolae Gliga (Ripa-de-sus), Mihail Todea (Idicel), Zaharie Matei (Urișul-de-sus), Petru Fărcașiu (Malomfalău), Ioan Petru și Grigorie Nicoră (Ibănești).

Corul a fost condus de domnul Z. Frandze, harnicul învățător din comuna vecină Hodac.

După terminarea serviciului divin S. S. protopopul Șagău a ținut o prea frumoasă predică ocașională, îndemnând pe oameni la dragoste către Dum-

nezeu și către preoții lor și arătând însemnătatea zilei. A urmat apoi miruitul celor prezenți, care s'a terminat pe la orele două p. m.

În vasta sală a școlai — școală zidită tot sub auspiciile preotului Petru și la stăruințele sale — s'a dat de către epitropia bisericească un banchet de peste 100 tacămuri.

Masa s'a aranjat și servit cu mult gust de dragălașele domnișoare și neîntrecute gospodine Victoria și Elisaveta, fiicele preotului Petru.

În fruntea mesii ia loc S. Sa protopopul Galacteon Șagău cu doamna Șagău, apoi preoții cari au asistat la solemnitatea sfințirii cu d-nele, preoții gr.-cat. Ioan Racoțian, Alexandru Tănovean, Marieșan, Crainic, Dumitru Racoțian cu doamnele și o mulțime de învățători și fruntași veniți din toate părțile.

Seria toastelor a început-o S. Sa ridicând paharul pentru M. Sa Împăratul și pentru I. P. S. S. Metropolitul. A urmat apoi preotul Nicoră pentru Sf. Sa protopopul Șagău și pentru doamna, preotul Gliga pentru Ibăneșteni, preotul Duma pentru preoții Ibăneștilui, preotul Brătian pentru membrii consistoriului, preotul gr.-cat. Tănovean pentru armonia dintre confesiuni etc.

La urmă S. Sa a ridicat masa toastelor pentru preotul Petru, scoțând în relief meritele sale pentru biserică.

Seara s'a dat petrecere cu dans. Tot ce Ibăneștilui și satele din jur au mai distins 'și-au dat întâlnire aci.

Citez în treacăt pe doamnele Șagău, Nicoră, Gliga, Matei, Suceava, Racoțian, Crainic, Lupu, Tănovean, Lupescu, Marieșan etc.

Frumosul buchet de d-șoare era compus din: d-șoarele Victoria și Elisaveta Petru, Aurelia Tănovean, Aurelia Rotariu, Olivia Marele, Maria și Aurelia Lupu, Letiția Nicoră și altele, al căror nume îmi scapă.

În pauză simpaticul învățător din Deda, dl Ioan Borșan a smuls aplauzele mulțimii cântând din vioară și din gură câteva frumoase doine românești. Nu s'au uitat nici tradiționalele jocuri „Călușerul” și „Bătuta”.

Venitul material a întrecut așteptările. S'a adunat suma de 750 cor. parte la biserică cu ocașunea miruitului, parte la petrecere.

Suprasolirvi s'au primit la petrecere dela S. Sa protopopul Șagău 6 cor., preotul Tănovean 4 coroane, subsemnatul 10 coroane și alții cu sume mai mici.

Astfel s'a sfințit această sărbătoare românească. Am plecat cu toții care în cătrău, numai falnica biserica a Ibăneștilui a rămas dominând toată valea Gurghiuului, ca să spună generațiilor viitoare cine au fost preoții Petru și Nicoră.

A. Petra,
farmacist (București)

Cronica zilei.

Sibiu, 5 Dec. n. 1900

Memento. 8 Decembrie: Adun. gen. a Soc. entru înființarea unei școli de fete române în Oradea-mare; în localul instit. „Bihoreana”.

Necrolog. Inconsolabili Marga-reta Păcățian, Corneliu și Dumitru Păcățian, Teodor Păcățian, Silvia Păcățian, Rafael Neuber, Henry Neuber, Maria Udrysky, Adele Udrysky, Berta Viau, Farm. Emil Udrysky, Emil Udrysky jun. și Maria Viau, au durerea a vă anunța moartea prealubitului lor soț, tată, frate, cumnat și unchiu *Dumitru V. Păcățian*, droguist, încetat din viață la 19 Noembrie st. v., ora 7 d. a., în etate de 45 ani. Înmormântarea rămășițelor pămîntești a avut loc Marți, 21 Noembrie, ora 2 p. m. dela locuința decedatului Calea-Griviței nr. 145 la cimiterul Sf. Vineri în București. Rugăți-vă pentru dînsul.

Dela „Reuniunea sodalilor români din Sibiu”. La fondul pentru acuirea unui local cu o hală de vânzare pe seama „*Reuniunii sodalilor români din Sibiu*” au mai contribuit cu câte 20 bani următorii: Nicolae Motronea, Ioan Varga, sodal lăcătar, Simeon Varga, sodal croitor, Valeriu Poponea, culegător-tipograf, Aurel Prașca, sodal zugrav de case, Eliseu Alexandru Ionescu, Ioan D. Comșa, sodali curelari, Ioan Popa-Popadan, sodal măsar, Ioan Salco, proprietar (Mercurea), Ioan Gligor Salco, Gligor Salco, Demetriu Salco, Gligor Morariu, economi (Jina), Minodora Candid Popa, jună, Iosif Comanescu, paroch, Luisa Comanescu născ. Aldica (Ghimbav), Ioan Mejiu (Sibiel).

Procesul nostru. Luni, în 3 Decembrie st. n. a fost citat înaintea judelei investigator, redactorul nostru responsabil dl *Andrei Baltes* și i-s'a luat interogatoriul în noul proces de presă. De astă dată procesul 'ni-s'a întentat din partea unui Român, a preotului gr.-or. *Nicolae Borza* din Viștea-inferioară, pentru-că în un raport apărut în nr. 270 din a. tr. l'am apostrofat pe motivul că a estradat oficiul unui învățător confesional două atestate de serviciu, în limba maghiară. Ne mirăm foarte mult de dl *Borza*, că s'a decis la

acest pas, când știe că i-s'a dat destulă satisfacție prin faptul, că în nr. 277 din același an i'am publicat justificarea în care arăta motivele cari l-au îndemnat să estradeze documentele amintite. Chestia e deci aplanată și așteptăm ca dl *Borza* să-și retragă acuza și să nu ne silească să-i pregătim surprinderi pe ziua de pertractare. De altcum, să se știe, că nu numai guvernul maghiar, ci și preotul român *Nicolae Borza* din Viștea-inferioară ne face procese. Publicul românesc e rugat să iee act.

Hirotoniri. I. P. S. Sa dl archiepiscop și metropolit *Ioan Meșianu* a hirotonit întru presbiteri, ieri, în 21 Noembrie v. pe diaconul *Ioachim Trif*, ear' azi pe *Alexandru Vlad*, ales paroch în Mag, tractul protopresbiteral al Săliștei

Nou doctor român. Dl *George Măcelariu* din Mercurea aluat diploma de doctor în drepturi la universitatea din Cluj.

Militari anarchiști. În Belgia a pătuns anarhismul și în rândurile militarilor. Din orașul *Bouillon* se știe, că vre-o 20 soldați imbiabați de scrișturi anarhiste au hotărât să omoare pe sergentul de companie, pe locotenent, pe primarul și pe preotul orașului. Soldatul care era destinat să otrăvească pe sergent, în ultimul moment 'și-a perdut curajul trebuincios la săvîrșirea groazniciei sale crime. Pentru asta soții lui de principii au hotărât să-l stingă de pe fața pământului. Înainte însă de a-și putea îndeplini propusul, superiorii militari au dat de urma conjurații lor și acum toți vinovații zac în închisoare. Noptile trecute însă mai mulți civili au năvălit asupra închisorii voind să scape pe soldați din închisoare. Patrola dela post a fost însă la locul ei. A început a pușca în civili. Acum decurge cercetarea, pentru-că acum e sigur că complotul anarhist e făurit de o mare bandă de civili și militari.

Falsificatori de bani. Poliția din *Pées* a deținut pe fotograful *Kovacs* și pe soția acestuia, pentru-că s'a descoperit că cinstita păreche se îndeletnicea și cu arta fabricării bancnotelor de zece fl. Femeia fotografului, în fața polițailor a aruncat în foc un pachet cu bancnote false.

Prim guvernorul Poloniei a murit. Din *Cracovia* se telegrafează că prințul *Imierinsky*, prim guvernorul din *Varșovia* a murit repentin. *Imierinsky* la început a fost primit cu mare însuflețire de Poloni, cari nădăjdiau că activitatea prințului va fi foarte salutară intereselor lor naționale. S'au înșelat însă în speranțele lor. *Imierinsky* a fost în primul rind soldat rus și a guvernat cu o stricteță de neerezut. E interesant că prințul abia alături a osândit la spânzurațoare pe 5 lucrători, cari au omorât pe alt lucrător, ce era și spion rusesc. Prințul a privit întreg actul spânzurării, dar' peste 2 zile a murit și el repentin...

Pentru dragoste. *Ioan Stoicu* din *Jebeli* (în Bănat) iubea la nemurire pe frumoasa soție a lui *Gavra Nina*. Încă pe când era fată, femeia știa de dragostea lui Stoicu, dar' nici-odată nu l'a putut suferi. De când s'a măritat mereu a fost bombardată cu declarațiile lui Stoicu, dar' femeia nici n'a voit să-l audă de nume. Zilele trecute un bun prieten de-a lui Stoicu l'a avisat că bărbatul adoratei sale a plecat la oraș. Stoicu numai decât s'a dus acasă la aleasa inimii sale. Cum l'a văzut femeia a fugit din casă și a început să plângă prin curte. În momentul acela bărbatul seu uitându-și ceva acasă, a intrat în curte. Femeia l'a să plâns spunându-i că Stoicu e în casă. Bărbatul infuriat a scos cuțitul și l'a isbit în ispititorul femei sale și apoi în orbia furiei sale a tăiat și pe nevasta sa. Atât Stoicu cât și femeia nenorocită zac pe patul de moarte. Ear' *Gavra* își deplânge singur destinul în închisoare.

Rusificarea Finlandei. Generalul *Bobriov*, prim guvernorul Finlandei, mereu emite ordine severe, cu unicul scop ca să promoveze rusificarea sârmănilor Fini. Prin ultimul ordin dispune ca dela 1 Ianuarie st. v. 1901 toți guvernorii să-și înainteze petițiile în limba rusească. Face apoi pregătirile și împarte porunci ca până la anul 1905 toți funcționarii să cunoască limba rusească, de oare-ce dela acel termin limba oficioasă va fi cea rusească.

Poporul fin zădărnice se adresează la Tarul, acela nule dă ascultare. Acum generalul Ropp, presidentul consiliului țării a recurs la ultimul remediu. A trimis o adresă la veduva *Tarevna*, care de present se află în Kopenhaga, cu rugarea să intervină la fiul seu în favo- rul nefericiților fini.

Patru fileri. Cercările conducătoare militare 'și-au bătut mult capul cum să se reguleze chestia mănăririi de cină a soldaților. Se vede însă că socoteala n'a succed, căci acum întreagă chestia au rezolvat-o — cu patru fileri. Cătanele adevă vor primi de aici încolo câte 4 fileri pentru-că se-și cumpere de cină. Modestă cină!

Balul „Reuniunii femeilor române din Sibiu”, după cum ni se comunică din loc competent se va ține la 29 Ianuarie st. n. Cercurile sibiene de sigur vor primi cu bucurie această știre dat fiind că acest bal de un renume atât de bine stabilit, în urma neașteptatelor împrejurări nu s'a putut aranja în cei doi ani premergători.

S'a pierdut ieri în strada Măcelarilor dela oficiul băncii „Albina” până la poșta sau în poșta o bancnotă de 10 fl. Aflătorul e ragat ca pe lângă o remunerație se-i predea la administrația ziarului nostru.

PARTEA LITERARĂ.

„Curs de pedagogie”

de I. Găvănescu.

— Studiu critic —

de

Teodor Raica.

(Urmare).

4. Necunoașterea Logiceii.

Autorul „Cursului de pedagogie” nu păcătuiește numai contra celor mai simple reguli de gramatică și stilistică, dar' aduce logiceii un adevărat ultragiu. Scrierea sa este un necesar izvor de espresuni bizare, de non sensuri și de nesfârșite contradicții, dela o pagină la alta. Eată câteva, din nenumăratele exemple de *non sens*. „Adevărate minciuni” (253). — „Resumez completând” (184). — sinonim cu: scurtez adaogând — opus la: desvolt reducând — „logică fără legătură absurdă” (193). — „lume interhumană” (282). — „În resumat: eată în ce constă *părerea* lui Spencer și a *argumentelor* pe cari o întemeiază” (297). — Auziți: *părerea* argumentelor! Nezdărnice argumente, dom'le! — „Ori-ce specialitate ar ave un om, ori-ce profesiune, el va fi mai *antân* de toate om cu menire generală, dela care nu se poate abate; și va mai fi asemenea *mai antân* de toate cetățean” (314).

„Mintea omenească, întocmai ca o lampă în spațiul întunecos al necunoscutului, e natural să reverse lumină cu atât mai puternică, cu cât obiectele luminate sunt mai apropiate de ea; pentru-că *independent* de această apropiere, sau *chiar din cauza ei*, tocmai aceste obiecte sunt cari pot împiedeca sau spori mersul lui mai departe” (318).

Las pe cetitori să deslege ei enigma, daca obiectele din jurul nostru ne pot influența tot așa de mult „*independent*” de apropierea lor, ca și „*chiar din cauza ei*”.

„O boală, în caracterile ei generale, se găsește la toți indivizii, *cari sufer de ea*” (366). Adece mai la înțeles: *Toți cei bolnavi, sufer de o boală oare-care*, sau, după vorba lui Caragiale: „O constituție fără principii, care va se zică că nu le are”. Mai e vorbă!

Trecând la dialectica, la logica propriu zisă, nu putem caracteriza mai blând această parte, decât aplicând autorului zisa străbună: *Et si desint vires, tamen laudanda est voluntas*. În adevăr văzând eforturile și nesuccesul autorului, în singura parte mai originală a pedagogiei sale, îți vine să-i plângi de milă.

Eată câteva probe: „Se aude câte odată părerea: e destul să ai talent și devii profesor minunat. Ce nevoe mai e de pregătire specială” (19). La aceasta observă „cu ironie” dl Găvănescu, că: „*un oare-care* Leonardo da Vinci și un *alt oare-care* Michel Angelo”, fiind siliți să învețe, „trebuie să nu fi avut talent!” — și cu atâta crede că a *mântuit* chestiunea talentului.

Să ne ierte „savantul pedagog” dela Iași, dar' cine *zice profesor talentat*, presupune a priori că acela are o pregătire oare-care. Ear' dacă școala, fie și *specială*, înlocuiește talentul, cum se face că nu toți cei-ce au făcut *școala specială* a lui Vinci și Angelo au devenit artiști mari ca ei? O fi ea folositoare *pregătirea specială*, dar' cu o singură condițiune: ca cei pregătiți să nu fie, ca dl Găvănescu, certai cu talentul.

Alta. Plato zicea: „Educația are de scop a da corpului și sufletului frumseța și perfecțiunea de cari sunt susceptibile”. Dl Găvănescu îl combate astfel: „Dar' e greu să se arete ce scop ar fi avut natura în producerea omului; și aceasta pentru *cuvântul foarte simplu* (adevărat, ba încă *prea simplu*. N. A.) că natura n'are scopuri, și n'are scopuri fiindcă nu este o ființă *organizată* cu trebuințe și inteligență. Și, în sfârșit chiar de ar fi și ar ave scopuri, mintea noastră *mărginită* (ei, bravo!) de *efemeridă* nu le poate pătrunde” (93).

Scurt: natura n'are scopuri, ear' dacă are, noi nu le cunoaștem. Foarte logic, dar' dacă nu le cunoaștem, de unde știm că nu le are? Ori-cât de „efemeridă” ar fi mintea dlui Găvănescu, credem că va înțelege rostul acestei „simple” întrebări.

Alta. „Specialistul, ori din ce categorie și ori-cât de perfect ar fi”, dacă n'are cunoștințe generale: artistice, științifice, religioase și filosofice, „este rămas afară din raza cultu-

rală a timpului”. Avis tuturor somităților specialiste. De altă parte, tot d-sa spune, că omul, cu toată cunoștința sa generală, enciclopedică, dacă n'are o *carieră*, adecă: „un rost activ propriu în diferențierea multiplă a funcțiunilor sociale”, „acela ar eși asemenea din ordinea normală a elementelor ce compun organismul social”. Avis tuturor filosofilor și oamenilor de geniu, cari cred că, fără a ave o catedră la seminarul pedagogic, pot fi utili omenirii. Alta. Dl Găvănescu împarte virtuțile în: *personale și sociale*, spunând: „Ne ferim de a numi pe cele dintâi *egoistice* — după-cum ar trebui, spre a le opune celor de al doilea, pe cari le numim *altruiste*; aceasta din *causă* că *cuvântul egoist implică în sine o accepțiune de blam, de reprobare morală*” (106). — Deși aceasta dovedește că dl Găvănescu nu e în clar nici măcar cu terminologia psihologică, îl întrebăm: dacă a înlocuit *cuvântul egoist cu personal*, pentru motivul arătat, pentru-ce nu a schimbat pe *altruist cu social*, care și el „*implică în sine o accepțiune de blam*”, după-cum îl raportăm la societate sau la utopiile socialiste?

(Va urma).

CĂRȚI ȘI REVISTE.

Sub titlul „*Ardelenii și industriile*” ziarul „*Apărarea Națională*” din București, ocupându-se de „*Anuarul 1.*” al „*Reuniunii sodalilor români din Sibiu*”, scrie:

„Mi-a căzut zilele acestea în mâni o broșură intitulată „*Anuarul 1.*” al *Reuniunii sodalilor români din Sibiu* și am cetit-o cu trageră de inimă, doritor de a afla în ea amănunte privitoare la luptele ce duc frații din acea parte de loc pentru a se susține în diferitele direcții de activitate.

E cel dintâi anuar pe care-l publică societatea meseriașilor (sodalilor) români din Sibiu, întemeiată în anul 1867.

Scopul Reuniunii acesteia a fost, după-cum se spune în introducerea anuarului, de a îmbărbăta pe meseriașii români, de a-i îndemna la muncă și singuricioasă, de a insista pentru îmbrățișarea meseriilor de cătră cât mai mulți.

Existența acestei societăți se datorește dlui Nicolae Cristea, „protopresbiter și asesor consistorial”, care a fost ajutat de repositat Andreiu baron de Șaguna, de N. Popea, episcopul Caransebeșului și de încă vreo câteva persoane cu dor de înălțarea Românilor.

A fost greu începutul ea ori-ce început, munca stăruitoare, îndemnul cald și convingător au făcut ca numărul membrilor celei dintâi societăți a meseriașilor români să sporască.

Dacă cercetăm șirul anilor dela înființare acestei societăți putem vedea că într'unii ani membrii sead, dar' aceasta nu înseamnă nimic, Reuniunea e numai un mijloc pentru un viitor mai îndepărtat.

„Ea prin atitudinea ei și-a atras stima celorlalți Reuniuni din localitate” și asta înseamnă foarte mult, înseamnă că Românii au isbutit să-și câștige un loc în concertul altor națiuni conlocuitoare.

E destul să spunem că dela 2-9 Octomvrie 1892 numita Reuniune a avut o expozițiune a ei proprie, pentru a vedea că *Ardelenii* muncesc pe terenul industrial, muncesc spriginii între ei, încălziți de același frumos gând: ridicarea Românilor în ori-ce direcție de activitate.

Ne pare bine când vedem pe alți frați de ai noștri afirmându-se ca element luptător și naționalist și urmă „societății meseriașilor români din Sibiu, isbândă deplină.

Voineac.

Din public. *)

Mulțumită publică.

Mult Onor. Domn Alexandru Bugner, preot gr-cat. în Noul-român, comit. Făgărașului, s'a îndurat preagratios și a donat bibliotecii despărțământului Făgăraș al Reuniunii învățătorilor gr-cat. următoarele opuri de valoare:

1. Lume nouă și lume veche, de Zamfirescu. 2. Actele conferinței rom. gr-cat. la Cluj. 3. Legea veterinară, de Muntean. 4. Duh muscălesc, de soc. Inoc. M. Klein. 5. Pedagogia, de S. Bărnău. 6. Psihologia, de S. Bărnău. 7. Dreptul natural, de S. Bărnău. 8. Autonomia catolică din Ungaria. 9. În amintirea profesoarei Negruțiu. 10. Biografia canonicului Negruțiu. 11. Cuvântări, de Cordescu. 12. Prohodul lui Isus Christos. 13. Epistole către un preot tânăr, de soc. Inoc. M. Klein. 14. Biblioteca pentru toți 13 mri. 15. Jerfta creștinilor, de Dr. Szmigelski. 16. Tatăl nostru, de același autor. 17. Fisica, de Nanian. 18. Pregătiri la moarte, de soc. Inoc. M. Klein. Apoi mai multe opuri de cu-

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta Red. nu e responsabilă.

prins istorie în limba maghiară, precum: 1. Bolintinián költészete. 2. Kertészeti füzetek. 3. Angol ország története, de Dr. Lázár, 2 tom. 4. Erdély és Mihály Vajda, de Dr. Szádeczki. 5. A világ története, 9 tom. 6. A török birodalom története, de Dr. Lázár. 7. Europa története, de Dr. Szab. Ferencz. 8. Az oroszok története, 4 tom. 9. Ausztria története, de Szmetz, 3 tom. 10. Legujabbkor története, de Szab. Ferencz, 2 tom. 11. Szerbia és Törökország. 12. Arpádok családi története. 13. Délszláv uralkodok. 14. Asziria és Babilonia. 15. Régi magyar utazok Európába. 16. Székérbeg története. 17. Montenegro története. 18. A Bolgárok. 19. A Budavár. 20. A Bosznia. 21. A szerbek. 22. A görögök. 23. Az oláhnyelv, de Réthi. 24. Szerbek és Bolgárok. 25. A szent univ.

Toate acestea 49 de cărți în 66 tom. au fost trimise brevi manu prin invet. Streza, pe lângă un catalog din partea On. D. donator. Pentru această nobilă faptă primim, vè rog, M. O. D. sincera mulțumită și recunoștință a întreg corpului învățătoresc din desp. Deed Domnul ca exemplul d-voastre să afle mulți imitatori.

Făgăraș, în 8 Noembrie 1900.

Stroia, bibliotecar.

MAI NOU.

Mesajul lui Mac Kinley.

Mesajul lui Mac Kinley către congresul Statelor-Unite se ocupă cu chestia chineză și enunță, că America aprobă proiectul Rusiei pentru restabilirea autorității împăratului Chinei, pentru pedepsirea vinovaților și despăgubire din partea Chinei. Privitor la raporturile cu statele străine, în mesaj se constată, că sunt amicale.

Se recomandă încheierea unui tratat comercial cu Spania și despre Filipine se zice, că Statele-Unite vor a le asigura libertatea și binefacerile unui guvernament cinstit.

La

Abonament lunar

pentru

Decembrie st. vechlu

invită

Administrația ziarului „TRIBUNA”

Bibliografie.

Cartea poporului român.

Astfel trebuie să numim „*Călimdarul Poporului*”, atât de iubit de poporul nostru.

„*Călimdarul Poporului*” pe anul 1901 se estinde pe 159 pag. și mai bine de două coale inserate. Oa de obicei Călimdarul are două părți principale: partea calendaristică și partea literară-economică.

Partea calendaristică.

Partea calendaristică se estinde pe 37 pagini.

Cuprinsul e următorul:

Pe cele dintâi două pagini sunt date despre anotimpuri, întunecimi, regentul anului, posturile etc. Între ele remarcăm, ca ceva nou: *zilele critice* ale anului, după vestitul *Falb*. Sânt cu totul 25 de zile critice, înșirate în ordine cronologică.

Urmează lunile anului. Aci observăm, că de mai mulți ani se puneau la fiecare lună povești economice. Crezând, că cetitorii Călimdarului în cursul timpului își vor fi însemnat aceste povești, am dat în locul lor preziceri despre vreme și sfaturi și termine.

Ca să se vadă cât de folositoare sunt aceste, dăm aci sfaturile și terminele dela două luni:

Ianuarie 1901.

Vremea.

(După călimdarul de 100 ani).

Vremea în luna Ianuarie, cu puține întreruperi, va fi friguroasă. În 30 a lunii se moaie rigul.

Sfaturi și termine.

Până în 31 Ian. trebuie înștiințate (prin notari; la orașe prin magistrat) datoriile intabulate pentru scăderea dării.

Foia de mărturisire la darea de câștig clasa III. și IV. (meseriași, neguțători etc.) trebuie dată până în 20 Ianuarie. Foia de mărturisire despre camete și rente până în 15 Ianuarie. Înștiințarea cânilor pentru dare în decursul lunii.

La începutul lunii trimite abonamente la foi.

Noembrie 1901.

Vremea.

(După călimdarul de 100 ani).

Din 1-22 timp urât, cu ploii reci și schimbăcios; în 23 vreme senină; în 24 vreme moale, în 28 ploii, schimbăcios; în 30 t. imp. de iarnă.

Sfaturi și termine.

În anul acesta în decursul lunii Noemvrie se înștiințază chirile de casă, pentru măsurarea dării pe 3 ani. Până în 15 Nov. se plătește darea directă.

Se apropie iarna, în seriile lungi de iarnă e bine să cetești cărți bune, ca să-ți aduni cunoștințe folositoare.

După luni vine *cronologia, domnitorii, posta și telegrafii, timbrele și earăși* ca nou în „*Călimdarul Poporului*” un *șematism*, în care se cuprind date despre tot ce alcătuie *puterea noastră culturală*, anume: *bisericele române* (biserica gr-or și gr-cat), *școalele* (școalele populare, de mijloc, pedagogii și teologii, școale de fete) și *reuniunile* (culturale, reuniuni de femei, de cântări, de meseriași, de binefacere, de agricultură, de negoț, tipografii, bănci și însoțiri satești). La fiecare din aceste sunt numite persoanele, cari stau în fruntea lor. Ca exemplu dăm aci din ele un mic capitol:

Reuniuni de meseriași.

Scopul reuniunilor de meseriași este cultivarea breslei meseriașilor și sodalilor. Astfel de reuniuni avem în:

Sibiu. President: Victor Tordășianu.

Brașov. President: Arseniu Vlaicu, profesor.

Sebeșul-săseșc. President: Zevedeu Murșan, prot.

Cluj. President: Basiliu Podoabă, director de bancă.

Săliște. President: Dum. Banciu, apotecar.

Lugoș. Societatea cojocarilor.

În întemeiere sunt astfel de reuniuni în Turda, Făgăraș etc.

Partea calendaristică se încheie cu un articolas despre *banii cei noi* și *banii din România*.

Credem, că în chipul acesta ne-a succes a face nu numai interesant, dar' și folositoare și instructivă partea calendaristică.

Partea literară-economică.

Partea a doua, literară-economică cuprinde 24 de articoli și articolași și 16 ilustrații, cu o estensiune de 7 coale, tipar mărunt. La alegerea și aranjarea materialului s'a urmărit scopul, ca cuprinsul Călimdarului să nu fie numai amuzant, ci totodată și instructiv.

Partea literară începe cu o mică bucată literară: *Tatăl nostru al Românilui*, care se sfârșește astfel:

Și nu ne duce pe noi în ispită nepăsării față de națiune, și mântuiește de cel rău pe tot neamul românesc!

Amin!

Urmează o legendă drăguță: *Floarea soarelui*, scrisă de *Simin*, anume pentru Călimdar. După o glumă și un cântec de *Iosif Stanca*, dăm de portretul foarte frumos al lui *Alexandri*. S'a dat portretul marelui poet din incidentul, că anul acesta s'au împlinit 10 ani dela moartea lui. Cum Alexandri e bine cunoscut la noi ca poet, în Călimdar se scoate mai mult la iveală rolul politic, ce l'a avut Alexandri și serviciile ce le-a făcut patriei sale la unirea principatelor române. De aceea pe lângă o poezie: *Stelele*, se dau din scrierea lui: *Misile mele politice*, trei capitoare interesante, trei audiențe la Napoleon III. în 1859, unele din cele mai frumoase pagini ale trecutului României. Din aceste poporul poate să vadă și să iee învețătură, că în vremile noastre nu e destul a te lupta numai cu arma, ca să-ți poți ridica neamul și să-ți faci patria liberă și neafirmată, ci trebuie să știi lupta și cu mintea, sau pe calea diplomatică. Un popor adecă trebuie să aibă oameni viteji pe câmpul de luptă, dar' și apriși și isteți luptători pe terenul diplomatic.

După audiențe urmează o frumoasă poezie în stil popular, de *Vioara Magda*, în care fata de țeran se plânge, că „ar scrie bătăi carle”, dar' nu poate, căci „... mamea n' are de scrisoare M'a-nvețat să torc fivoare. Și în loc să-mieș cetitul, M'a-nvețat mamea fësutul.

Articolașul ce urmează: *Podoabe din orașele României* cuprinde explicația celor 5 ilustrații din București și Iași, cari sânt: Din calea Victoriei, Statua lui Mihail-Viteazul, Biserica Domniței Bălașa, Biserica Metropolei din Iași și Edificiul gării din Iași. Am dat aceste ilustrații, ca poporul nostru să vadă, că acolo unde Românul e stăpân pe soartea sa și-a ridicat și-și ridică zidiri monumentale, cum au toate popoarele mari și înaintate.

După o anecdotă în versuri și două articolașe instructive („De-ale dărilor” și „Ce este Enciclopedia română”) se da un articol despre *Iancu* cu ilustrația: *Înmormântarea lui Iancu*, și o mică colecție de poezii populare. Mulțimea de doine și poezii populare ce se află preutindenea printre Români despre Iancu este o puternică dovadă, că Avram Iancu a fost erou național.

Să știți — se zice în *Călimdar* — că numai acela e erou, care e cântat de popor în

doine de mărire și în doine de jale; numai aceal e viteazul vitejilor, a căru fapte și viteji se spun în legende, lângă vatră, la focul de stejar și a căru nume face să tresalte sufletul unui popor întreg.

De aceea nu e mirare, dacă și azi poporul cântă:

Sună codrul și răsună,
Sună codrul, nu-i minciună,
Că carle Iancului
Pe dealul Feleacului
Merg scîlpind ca stelele
Și lueind ca soarele,
Și la boi coarne de ceară,
Nu-i viteaz ca Iancu-n feară!

Articolul despre Iancu și reminiscențele date, formează câteva pagine din cele mai prețioase ale Călimdarului.

Révașul nostru. După o poveste de P. Ispirescu, urmează *Révașul nostru*, una din puterea de atragere a „*Călimdarului Poporului*”. În Révașul de acum, ca și în cele anterioare, se povestesc toate întâmplările mai de frunte ale unui an trecut, mai întâiu cele românești, apoi din monarhie și din lumea mare. Aici dăm și de frumoase ilustrații, cari privesc Révașul și cari sânt următoarele 7: Francisc Ferdinand, moștenitorul nostru de tron și soția sa principesa Sofia (Chotek), Victor Emanuel III, noul rege al Italiei, regele și regina Sârbiei, véduva împărăteasă a Chinei și chipul unei biserici chineze.

După Révaș, care se estinde pe mai mult de două coale, se continuă partea literară cu poezii, anecdote, portretul și schița biogr. a arhimandritului Dr. Ilarion Pucariu, și economie (Meseriile și negoțul la noi și Povești economice).

Partea literară se încheie cu o glumă ilustrată („Dragoste între Jidani”), după care urmează apoi țîrgurile și inserate.

Cum se poate vedea din această schițare, „*Călimdarul Poporului*” nu numai e bogat în material, dar' e și alcătuit astfel, ca să fie folositor în toate privințele poporului nostru. În raport cu aceasta prețul lui este foarte mic, așa că și-l poate procura și omul mai lipsit. Din aceste motive „*Călimdarul Poporului*” n'ar trebui să lipsească din nici o casă românească.

Istoria politiceii, după Sir. Frederick Pollock, de Teodor V. Păcășian, Sibiu, tiparul „Tipografia societate pe acții. Editura autorului. Pe 13 coale 8° mic în broșura aceasta dl Păcășian ne dă idei și cunoștințe despre „originea politiceii și a scrutării științifice în filosofia greacă”, despre „evul mediu și renașterea” cu referință la istoria politiceii, „secolul XVIII. și contractul social” și „teorii moderne despre suveranitate și legislatură”. Cât pentru stil și limbă, dl Păcășian e cu mult mai bine cunoscut publicului român prin scrierile sale de până acum, decât să fie lipsă a pune în vedere aci stilul ușor și curat românesc al broșurei „*Istoria politiceii*”.

Prețul de 1 *coroană* (în România 1 fr. 25 bani) e minimalul preț ce se poate pretinde pentru o scriere bună, instructivă și folositoare, cum e „*Istoria politiceii*”. Credem deci, că publicul românesc nu va pregeta să și-o procure. Se capătă la autor, în Sibiu (Nagyseben), Hechtgasse nrul 16.

Ermeneutica biblică, compusă după Ubaldo Ubaldi, de Dr. Victor Semigelski, cu aprobarea ordinariatului metropolitan gr-cat de Alba-Iulia și Făgăraș. Tipografia seminarului archidicesan din Blaj. Editura autorului. Prețul 2 cor.

Autorul destinează venitul curat pentru *fondul provincial de salarisare al preoților și învățătorilor*.

Sosiți în Sibiu.

La 5 Decembrie n. 1900.

Hotel „*Împăratul Romanilor*”: Lukasek, major din Media; Dr. Hoffer, medic de ștab din Tîrgu-Mureșului; Joska, sublocotenent din Alba-Iulia; Dr. Vlad, avocat din Deva; Jeney, farmacist din Vêrșet; Balogh, privatier din Cluj; Fromm, Eitel, din Brașov; Adamovici, din Neoplața; Fritsch, Deutsch, Hochberger, Wavresko, Miskolczy, Sitte, din Viena, Altmann, Tehel, Weinberger, Telegdy, Rosenfeld, Lusthaus, din Budapesta, comercianți.

Hotel „*Meltzer*”: Bolta din Alba-Iulia, Grăciun din Dogta, economi; Barbu, comerciant din Alba-Iulia; Kumerländer, oficial din Cluj.

Teatru orășenesc în Sibiu.

Direcțiunea: Leo Bauer.

Joi, 6 Decembrie n. 1900.

IM BRUNNEN.

Operă într'un act, de Wilhelm Blodek

După aceasta urmează:

LIEBESZAUBER.

Operetă comică într'un act, de Adolf Müller.

Începutul la 7 ore seara.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Balteș. Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: Iosif Marshall.

Confețiune

de Jackette, Paletton-e,
gulere pentru dame și
domnișoare.
Numai după cel mai nou
fason în genul cel
mai fin și mai mijlocu
la

Julius Wermescher,
Sibiu, strada Cisnădiei nr. 1.

[402] 1-8

Un tinăr

pe deplin versat în afacerile notariale
poate afla aplicare imediată în cancelaria
subscribitorului, pe lângă un salariu lunar de
40 coroane, vipt, cuartir și spălat, afară
de vestimenta de pat.

Reflectanții conform diligenței vor
primi și percente din lucrările private
dela 10—25 percente.

Doritorii de a ocupa acest post se
binevoiesc a se adresa subscribitorului până
în 15 Decembrie.

Feneș, la 2 Decembrie 1900.

Traian Radu,
not. cerenal.

[404] 1-8

Mijlocul probat prin autorități me-
dicale și în spitalele mari mari fo-
losit cu rezultat excelent este:

spirt de reumă (Reuhma-Geist)

cu efect sigur și extraordinar
grabnic contra gicht, reumă,
ischias etc.

Efectul este în unele cazuri așa de
extraordinar încât adese-ori și la
cele mai învechite boale după în-
trebuințare de câteva-ori înceată
durerile cele mai acute.

**Durere de dinți și de cap se
vindecă în 5 minute.**

Prețul unei sticle cu instrucție pen-
tru folosit costă 1 cor., în calitate
mei tare 2 cor. 40 bani.

Se capătă aproape în toate apotecile.

Pe postă cu rambursă sau trimi-
țându-se banii înainte se expediază
de către subscribitorul

WIDDER GYULA,
apotecar în S.-A.-Ujhely.

Depositar principal în Budapesta la
apoteca lui Josef Török, Király-
utca 12 și la Egger & Nador Apo-
theke, VI, Váci-körút 17. În
Sibiu la apotecile I. C. Molnár,
Gottlieb Henrik, E. Rummel.
În Sebeșul-săseșco la apoteca Ludwig
Binder. În Mediaș la apoteca Josef
Oberth. În Călmă la apoteca Ed.
Victor Melas. [392] 4-20

Cele mai fine stoffe de lână curată de toate mustrele și cu cele mai ieftine prețuri.

Ludovic Ferentzi,

(mai înainte **A. F. Wensky**) strada Cisnădiei nr. 12.
Atelier de croitorie pentru bărbați.

Depositar de stoffe cele mai moderne, croitorie de model, efec-
tuirea prompt și solid.

Pentru cercetarea p. t. mușterilor mei din afară am angajat
pe dl **Michael Knall**, care preia pe socoteala mea comande și
îngrijește luarea de măsură și a fasonului conform înviorii, precum
și condițiile de preț și de plată.

Sibiu, în 1 Decembrie 1900.

[401] 2-3

Ludovic Ferentzi.

Cele mai fine stoffe de lână curată de toate mustrele și cu cele mai ieftine prețuri.

Din editura „Tipografeii”, soc. pe acții în Sibiu.

Arghir și Elena, o istorie frumoasă în versuri	cor. —30
Art. de lege XXI. și XXIII. ex. 1886. Despre instrucțiuni și despre procedura disciplinară	—50
Art. de lege XXII. ex. 1886. Despre comune	—80
Alușiu Gavrilă, Societăți de cumpătare, îndreptar pentru înființarea lor după modelul »Societății de cumpătare«	1—
Brote Eugen, Ținerea vitelor	—24
» Trifoilul	—20
Costan T., Aur, novelă	—30
Duică G. P., Savitri, povestire indică din Mahabharata	—30
Ebers Georg, Homo sum, roman tradus de Murgu	1.60
Îndreptar practic în economia rurală de mai mulți preoți	1.40
Leonat și Dorofaia, vorbire de glume în versuri	—20
Nordau Max, Naționalitatea, studiu	—40
» Reprive din Paradoxe sociologice	—40
Ordonanțele ministeriale pentru introducerea legii comunale (Art. XXII. din 1886)	—10
Russu-Șirianu I., Moara din vale, 8 povești	1.40
Simion T., Păcate Domnești, novelă orig.	—60
Simu R., Monografia comunei Orlat	—50

Celor ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librărilor
și peste tot vânzătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Se află de vânzare în librăria W. Krafft în Sibiu.

Cărți românești.

În librăria W. Krafft din Sibiu, binecunoscută publicului românesc prin întinsele sale afaceri de librărie și mai ales prin editura bogată de cărți și opuri românești (între cari
și „Enciclopedia Română”) se află de vânzare următoarele:

* Albinu A., Amicul jocului de șah, teoretic și practic	cor. —60
Alexid Dr. G., Texte din literatura populară română, tom. I. Poesia tradițională	6—
Alușiu Gavrilă, Societăți de cumpătare, îndreptar pentru înființarea lor după modelul »Societății de cumpătare«	1—
* Arion C. G., Despre prejudecări, conferință	1—
Articolul de lege XXI. și XXIII. ex. 1886 despre instrucțiuni și despre procedura disciplinară	—50
Articolul de lege XXII. ex. 1886 Despre comune	—80
* Augier E., Aventurierea, comedie în 4 acte în versuri, tradusă de Tincu N. și Moschuna S. Bancia, Colindele Crăciunului și ale Paștilor sau Producțiuni cu cântec la nașterea și învierea Domnului nostru Iisus Christos. La care s-a adăugat și Colăciutul sau Vorniculul Barciuan S. P. Dicționar rom.-germ. și germ.-rom. revizuit și completat de Dr. D. P. Barciuan. Partea I., română-germană legat 7.60 broșurat	2—
— Partea II., germană-română legat 9.40 broșurat	7.60
Barciuan George, Părți alese din Istoria Transilvaniei pe 200 de ani din urmă, (3 vol.) legat cor. 18—, broșurat	13—
Barciuan Oct. Dicționar mag.-rom.	2.80
* Bartolomeu I., Schițe istorice și culturale despre teritoriul fostului regim. c. r. grănităresc nr. 18 română-bănățean	—80
Boca A. d. Velcheriu, Lacrimi, adio și declarări funebre. Panorama lumii trecătoare sau versuri, iertăciuni și declarări la înmormântarea	—80
Bocancea T., Zile negre, poem.	—60
Boló Henry, Tragedia Calvarului, tradusă în românește de Membrii societății de lectură »Inocențiu Micu Clain«	2—
* Bocoș I. B., Florile inimii, poezii	1—
* Bougand E., Cartea durerii, tradusă din limba franceză de Iacob Afan Nicolescu	3—
Brânzeu Nic., Școalele din Blaj, studiu istoric	2—
Brote Dr. A., Însoțiri de credit împreună cu însoțiri de consum etc., îndreptar practic pentru înființarea și conducerea acestora, după sistemul F. W. Raiffeisen	1.60
Brote Eugen, Ținerea vitelor	—24
Budu Tit, Viețile Sfinților, cu permisiunea preavener. ordinariat	—20
Bunea Dr. A., Din Istoria Românilor. Episc. Ioan Inoc. Klein (1728—1751). Blaj 1900	6—
* Butulescu N., Marin, Religie și știință, încercare critică de morală-socială	—75
Carpișan N., Monografia comunei Răhau	—50
Cărțile de conversație românească și nemțească leg.	2—
Cincizeci de istorioare morale pentru băieți și băiete de micul pruncilor F. H. cu 6 chipuri colorate, în legătură frumoasă	1—
Clemence R., Mandrin, căpitănu bandiților. o novelă interesantă, tradusă de N. Petrescu	1.20
Coșbuș G., Fire de Tort, versuri	2.50
— Sacentală, traducere liberă după Calidasa	5—
— Balade și Idile	3—
— Răsboiul nostru pentru neatințare	1—
— Povestea unei Coroane de oțel	1.50
Costin I., Îndreptar pentru întemeierea băncilor rurale după sistemul F. W. Raiffeisen	1.20
— Manual de stupărit cu 36 figuri în text	1.80
— Moara din Șiești, roman, tom. I.	2—
Crăciun Victor, Novele și schițe. vol. I—IV. cor. 1—	
Dăianu Dr. E., Cronica anului 1843 p. I. (nr. 1—7 Martie—Septembrie)	3.60
Dante Alighieri, Divina comedie. Infernul, trad. de d-na Maria P. Chițu	6—
Dante A., Purgatoriul, trad. de aceeași	7.50
Dem T. G., Cronica din Nürnberg	1.50
Densușian A., Valea vieții, cântec și epigramă	3—
— Istoria limbii și literaturii române, Edițiunea II. broș.	4.50
— Optum, tragedie în 5 acte	1.50
Densușian O., Între două lumi, dramă în 8 acte în versuri	2.76
Diaconovich Dr. C. Enciclopedia română, editată sub auspiciile și din înăscinarea »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român«	
Preț de prenumerațiune:	
tom I. și II. broș.	20—
— I. și II. legat	28.20
(Tomul III. este sub tipar. — După terminarea publicării opul se va vinde cu un preț ridicat.)	
* Dionne Cassiu, Istoria romană dela Nerone până la Alexandru Severu, trad. de Angel Demetrescu	2.80
* Disescu C. G., Ce influență are cultura intelectuală asupra moralității și criminalității, conferință	1—
Dobrogeanu-Gherea, Literatură și știință, 2 volume	5—
* Doine și strigături din Ardeal, de Dr. I. U. Jarnik și A. Băseanu	4—
Dopp Elia, Comasările, îndreptar practic	—80
Două drame, lectură pentru tinerimea de secol femeiesc	—40
Două raporturi de prefecti roman din anul 1848	—30
Dragoșu Dr. J., Vivia sau biserica din cartace, narare istorică	2.40
Duică G. B., Savitri, povestire indică din Mahabharata	—30
* Dulfu P., Ifigenia în Aulida, tragedie în 5 acte	—40
Ebers Georg, Homo sum, roman tradus de Murgu	1.60
Eleterescu Dr. Em., Predice ocazionale și funebre, tom. II.	3.50
* Esarcu C., Petru Ceret, Documente descop. în Arhivele Veneției	—80
* Georgescu P. M., Littere și omul de literă în veacul al XIX-lea	—40
* Ghica Ion G., Convorbiri economice, 3 vol. Grigoreviciu Em., Chipuri și graiuri din Bucovina	11.50
Grube A. W., Biografii romane, traduse de N. Petrescu	2—
Hințescu I. C., Proverbele Românilor	1—
Hodoș Z., Poftă bună, carte de bucate	1.40
Idieru Nic., Studii de economie, politică și finanțe. Vol. I. cor. 4.50, vol. II.	4—
Îndreptar practic în economia rurală de mai mulți preoți	1.40
Kneipp Sebast., Cură de apă.	
Testamentul meu și conferințe public. inventuri necesare pentru vindicarea boalelor și conservarea sănătății 2 vol.	F—
Laocon sau despre limitele picturii și ale poeziei, de Lessing. Traducere cu adnotații și o prefață de N. Istratie	1.50
Laurianu A. Treb., Elemente de istoria Românilor. Edițiunea a noua corectă și adusă, (pentru școalele din Ungaria oprită)	cor. —80
* Lazu G. N., Ultime Raze, Poesii	150
* Ligori A. M., de Pregătire la moarte adecă consideratiuni asupra maximelor eterne folosite urturore pentru meditare și preoților spre a predica	1.60
Liuba A. și Iana S., Topografia satului și hotarului Mădian, sumară de studiu despre Celți de Dr. A. M. Maricnescu	2.40
* Livescu I., Floarea de Firenze, comedie în versuri	1—
Major, Dr. George, prof. de agricultură. Manual complet de agricultură rațională: P. I. Agrolgia sau agricultura generală	5—
— P. II. Fitotehnia sau cultura specială a plantelor, dimpreună cu fenețele și pășunile	8—
— P. III. Zootehnia sau cultura vitelor, dimpreună cu nutrițiunea vitelor, industria lăptărilor și cunoașterea lănei	8—
— IV. Economia rurală (va apăre)	8—
Măndrescu S. C., Elemente ungurești în limba Română	8—
* Marian S. F. Nunta la Români. Studiu istorico-etnogr. compar.	8—
— Tradițiuni populare române, cuprinzând: Ștefan Vodă și Ștefanur, Tolpa și Ștefan Vodă, Ștefan Vodă, Ștefan Tomșa și Metropolitul Crima, Feciorul Dedului	8—
Maurier G. du., Trilby, Roman în românește de Afan de la Tuscica	2—
Miculescu G. T., Colecția de rețete din economie, industrie, comerț și chimie pentru economi, industriașii, meseriași și comercianți	1—
Mihaleșcu N. Dr., Filosofia socialismului. Par. I.	3—
* Mihailescu Traian, Adieri — Poesii	1—
* Miile C., Versuri (1878—93). Din caietul Roșu și Dragostei	2—
Metropolitul Andreu Șaguna. Discurs rostit în ședința Academiei Române, de Nic. Popea, episcop	—50
Moldovan S., Țeara Noastră, Descrierea părilor Ardealului	2—
— Zarandul și Munții-Apuseni	2—
Moldovan Margareta, Din tainele vieții, povești și schițe	2—
Muntean M., Legea veterinară și boalele contagioase	—60
Mureșan Dr. Leo, Higiena română	2—
Mureșan Dr. S. Iconologia Creștină occidentală și orientală, cu 32 figuri în text	4—
* Musset Alf. de, Să nu zici vorbă mare (II ne faut jurer de rien) Comedie în 8 acte	1—
Negrescu G. Val. Dr. Despre friguri	—75
* Negulescu P. P., Polemice, impersonalitatea și morală în artă; socialismul și arta	1.50
* Nicolescu A., Julia cea roșie. Humorescă	—80
Nordau Max, Naționalitatea, studiu	—40
— Reprive din Paradoxe sociologice	—40
Ollanescu C. D., Ad Pisonem (Ars Poetica)	2—
Onciul D., Originele Principatelor române	4—
Orășul București cu un plan și 16 ilustrațiuni. (Articolul rețipărit din Encicl. rom.)	1—
Ordonanțele ministeriale pentru introducerea legii comunale (Art. XXII. din 1886)	—10
Păcășian T. V., Libertatea, traducere	2—
— Principile politice (după Dr. F. de Holtzendorff)	4—
Păcășian T. V., Flori de toamnă, poezii	cor. 2—
— Scopul în drept I.	2—
— De pe la no	2—
— Judecătorii cu jurați	—80
— Buna chiverniseală	—40
* Panu J. C., Linistei Casei, Romanii	1.20
* Nita Dragă, Schiță din Viețile unui muncitor	—50
Papir I. P., Cuvântări bisericesti tom. I.	2.40
* Patriciu Gr., Didactica generală cu privire la învățământul școlii primare	1.50
Ponson de Terrail, Amor și dincolo de moment, novelă tradusă de N. F. Negrușiu	—50
Popea I., Caractere morale, exemple și sentințe	2.50
Popovici-Barciuan, Gramatică Germană teoretică practică pentru usul tinerimii române	2.80
Popovici-Conte Const., Științe Istorie și morale sau încercări asupra stării noastre sociale	2.75
Pop Reteganul, Înmormântarea, adecă floarea poeziei naționale din cei mai buni scriitori români în usul tinerimii române.	—60
— Povești din popor.	1—
Proncu D. N., Arta de a se însura.	2.50
— Arta de a se mărita.	2.50
Pușcariu cav. de, Date istorice privitoare la familiile nobile rom. Partea I. cor. 4—	8—
Partea II.	8—
* Radulescu Niger și N. Tincu. Doamna Chisinau, dramă în 5 acte	2—
Raicu T., Studii Literare, Chestiuni literare istorice, filologice și artistice.	1.50
Russu-Șirianu I. Moara din vale (8 povești)	1.40
Săineanu L. Dicționar universal al limbii române	7.50
Scene din Viețile Militare de N. St.-u	—40
Scheffer R., Mizerie Regală I/II. broș.	—80
Schiller, Nepotul ca unchiu, comedie în trei acte tradusă de Petru-Petrescu.	—40
Secula Iudita n. Truța, Din vremuri apuse	1—
* Sevastos El. Didia Odorica, Cantece Moldovenești (în versuri)	4—
Severu Acent., Disertațiune Economică despre bunăstarea și faloasele fărâmi cernuță cu ciurelul și cu stă rară și despre zidirea Morilor	—10
Silasi Dr. G., Apologia discurs filolog. și istor. maghiare privit. la Români, înverderite și rectificate.	—40
Sima Gr., Izvor de bunăstare sau mai multe sute de îndreptări și povești scurte și practice din economia de casă, grădinarie, igienă, economia de câmp și de vite, vierit, conservarea vinului, vinuri de poame, pomărit albănit și alte multe terene de deprindere. Ediți. II.	1—
Sima Gr. al lui Ion, Ardeleanul glumeț sau 101 de Anecdote populare alese pe sprâncenă și întocmite din glumele lui Nereea Stan, ce-și dă de toți.	1—
Simionu T., Păcate Domnești, novelă orig.	—60
Simu R., Cartea stuparilor Săteni cu mai multe ilustrațiuni în text.	—70
— Monografia comunei Orlat.	—80
Stamati Căreanu Const. Căleidoscop literar. Fantasi, suvenir și episoade	3—
— Trei suvenir, novelă	1—
* Stavri Artur. Poesii. 1888—1894	cor. 8—
* Stefanelli T. V., Loango, povestire.	—90
Steinberg A., Cel mai nou dicționar de buzunar pentru tălmăcirea cuvintelor radicale și zicerilor străine din limba rom.	2—
Sterea Șuluțiu I., Din Memorii lui Partea I-a epuizat	1—
— II-a 1879. 84, 88 p., broș.	1—
— III-a 1880. 84, 176 p., broș.	1—
— IV-a epuizat.	1.20
— V-a 1883. 84, 88 p., broș.	2.50
— VI-a 1899. 84, 296 p., broș.	1—
* Stern, Regele Lear, tragedie în 5 acte.	4—
* Stoenescu Th. M. Poesii	—80
Stoica S., Higiena copilului dela naștere până la al 7-lea an al etății.	—60
— Tractatul boalelor acute infectioase.	—60
Stupariu N., Extras din regulamentul de exercițiu militar și din regulamentul serviciului	—60
* Tincu N., Monologuri în versuri, după autori străini, seria II. București, 1892	1—
— seria II., Poeme pentru Copii.	1—
Urechia V. A., Frați cu Frați Români la Roma în 12 Octombrie 1899, Dare de seamă cu 23 ilustrațiuni	3.50
Velceanu Mihail, Meditațiuni spirituale pentru înaintarea creștinismului adevărat și a cultului d-zeu de casă	1—
— Doctrina fericirii ilustrată prin sentințe filosofice culese din scrierile celor mai celebri filosofi antici și moderni cu un adăos Colecțiune de 600 sentințe filosofice	1—
— Educațiunea de școală și acasă, compusă după datele, cunoștințele și experiențele educatorilor celor mai probați	—40
— Întemplantarea curioasă, comedie în trei acte, imitată din italienește	—50
Verne J., Castelul din Carpați, roman din viața poporului românesc din Ardeal, (edițiunea de lucu broș. cor. 2.40, leg. cor. 4—)	1.60
Vlăduță Al., Dan, roman	2—
Voniga D., Dor și Jale. poezii	2.40
Vuia Dr. G., Boalele Venerice	—80
— Higiena populară cu privire la săteanul român	2—
* Wolf Leon, Fetele Ileanei și Strigoiul din București	—80
Xenopol A. D., Istoria Românilor din Dacia Traiană 12 volume	12—

W. KRAFFT.